

[Handelsministeren.]

4-årig periode en ordning, hvorefter der årlig af skibe på over 300 brutto register-tonns skulle svares en årlig afgift på 50 øre pr. registerton netto, hvilken afgift i den pågældende periode har dækket ca. halvdelen af udgifterne til drift og vedligeholdelse af skoleskibet.

Ved lov af 19. december 1962 blev skoleskibsafgiften fra 1. april 1963 at regne nedsat til 35 øre årlig pr. registerton netto, efter at Rederiforeningen under de foregående forhandlinger bl. a. havde henvist til de for søfarten herskende vanskelige økonomiske forhold samt til, at staten i stigende omfang overtager udgifter til undervisning.

Den således nedsatte skoleskibsafgift har i årene 1963-66 gennemsnitligt indbragt ca. 450.000 kr. årlig svarende til ca. $\frac{1}{3}$ af skoleskibsudgifterne i den nævnte periode. For en ordens skyld skal jeg erindre om, at loven af 1962, der udløb med udgangen af 1966, i indeværende folketingssamling er blevet forlænget med et halvt år indtil udgangen af juni måned 1967.

Det vil således være nødvendigt nu at tage stilling til, på hvilket økonomisk grundlag skoleskibet skal fortsætte sin virksomhed.

Handelsministeriet har i denne anledning forhandlet med Danmarks Rederiforening, der — som det vil fremgå af bemærkningerne til lovforslaget — på ny har givet udtryk for, at skoleskibet kan fortsætte virksomheden, og at man derfor, uanset at man principielt stadig må fastholde de i 1962 fremførte indvendinger, vil være villig til at acceptere en forhøjelse af afgiften fra 35 øre til 60 øre pr. registerton netto.

Da der med en sådan forhøjelse af afgiften vil kunne opkræves et beløb på ca. 780.000 kr. pr. år, hvorved afgiften som forudsat ved den i 1958 gennemførte ordning på ny vil kunne dække ca. halvdelen af de samlede drifts- og vedligeholdelsesud-

gifter, der for tiden udgør ca. 1,5 mill. kr. årlig, og da jeg i øvrigt deler den opfattelse, at skoleskibet bør fortsætte sin virksomhed under hensyn til dets betydning i uddannelsesmæssig henseende, har jeg i lovforslaget foreslået, at skoleskibsafgiften med henblik på skibets fortsatte drift i perioden fra 1. juli 1967 indtil udgangen af 1971 fastsættes til 60 øre pr. registerton netto.

Jeg vil gerne tilføje, at skoleskibet efter de foreliggende oplysninger er i god stand, og at det fra sagkyndig side skønnes, at skibet vil kunne benyttes til sit formål i den nævnte periode, uden at der skulle blive tale om ekstraordinære vedligeholdelsesudgifter.

Endelig skal jeg bemærke, at tilgangen af elever til skoleskibet stadig har været udmærket, således at alle elevpladser har kunnet udnyttes på de indtil nu stedfundne togter.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og villig behandling i det høje ting.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ophævelse af plakat om kystfart*.

Plakaten af 1. september 1819 tog sigte på at beskytte den danske småskibsflåde mod konkurrence udefra i de vanskelige år, der indtrådte efter Norges adskillelse fra Danmark. Den udvikling henimod større skibstyper, som har fundet sted i de forløbne næsten 150 år, har fjernet grundlaget for bestemmelsen, og den beskyttelse af den danske småskibsflåde, som endnu måtte være påkrævet, må anses for fuldt ud tilgodeset ved den med hjemmel i valutaloggivningen optagne bestemmelse i § 10 i bekendtgørelse om valutaforanstaltninger af 20. juni 1961. I henhold hertil kræves der — bortset fra visse småladninger — tilladelse fra handelsministeriets licenskontor til befragtning af udenlandske skibe på indtil 500 registertons brutto til godstransporter i indenrigs fart og betaling herfor. Denne bestemmelse er således både mere omfat-

[Handelsministeren.]

tende og mere smidig end plakaten af 1. september 1819.

Da plakaten i en række tilfælde — specielt hvor der var tale om anvendelse af visse udenlandske specialfartøjer — har voldt administrative vanskeligheder, idet den ikke indeholder nogen dispensationshjemmel, og da den i det internationale skibsfartssamarbejde har givet anledning til kritik, foreslås den ophævet. Heri har Rederiforeningen for mindre Skibe erklæret sig enig.

Under henvisning til foranstående skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og villig behandling i det høje ting.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om udlån til yngre landmænd.*

Landbokommissionen har i tredje del af sin betænkning bl. a. behandlet spørgsmålene om finansieringen i landbruget.

I kommissionen er der på grundlag af foretagne undersøgelser enighed om, at de bestående normale muligheder for finansiering gennem realkreditinstitutioner samt sparekasser og banker dækker landbrugets kreditbehov, hvor ikke særlige forhold gør sig gældende.

Som et område, hvor bistand til finansiering fra statens side imidlertid nærmere bør overvejes, har kommissionen peget på generationsskiftet i landbruget.

Her skaber landbrugets særlige følsomhed over for et højt renteniveau ekstraordinære vanskeligheder.

Den unge landmand, der skal nyetablere sig med en beskednen egenkapital, er i de fleste tilfælde nødt til at optage nye obligationslån dels til berigtigelse af købesummen for ejendommen, dels til løseanskaffelser m. m. og vil som følge af de for tiden gældende lave obligationskurser have vanskeligt ved at klare både kontant udbetaling på købesummen og nyanskaffelser m. m. og de økonomiske byrder ved driften i den første tid.

Lovforslaget tilsigter navnlig at mildne disse vanskeligheder.

Efter forslaget, hvis hovedlinjer er tiltrådt af et flertal af landbokommissionens

medlemmer, kan statslån ydes til udligning af kurstabet på et tænkt 5 pct. 30-årigt kreditforeningslån med en hovedstol på 20 pct. af ejendommens handelsværdi, altså uafhængigt af, hvilke finansieringsformer lånsøgeren har valgt.

Kursudligningslånet er afdragsfrit i de første 5 år, men forrentes i denne periode — gennem halvårlige opskrivinger af det oprindelige beløb — reelt med 6-7 pct. p. a. og afvikles i de efterfølgende 16 år som et 6¹/₂ pct. annuitetslån.

Da kursen på et sådant lån uden risikotillæg for tiden ligger omkring 80, indebærer låneordningen under de nuværende markedsforhold et tilskudselement af størrelsesordenen 20 pct. af statslånets oprindelige beløb.

Lånet skal have pant i ejendommen næst efter de allerede påhvilende pantehæftelser, dog inden for 90 pct. af handelsværdien med tillæg af statslånet.

Når jeg ligesom landbokommissionens flertal mener, at det er nødvendigt at foreslå en så yderligt placeret pantesikkerhed, skyldes det ønsket om, at låneordningen kan blive en virkelig effektiv hjælp til de unge landmænd.

Til gengæld må der lægges vægt på lånsøgerens personlige kvalifikationer, hvorfor det er foreslået, at der skal stilles uddannelseskrav, som fastsættes efter forhandling med landbo- og husmandsforeningerne.

Låntageren skal efter forslaget være under 35 år, hvilket dog kan fraviges i særlige tilfælde.

Endvidere er det efter forslaget reglen, at den låneberettigede ejendoms jordtilliggende ikke må overstige 45 ha.

Dette svarer til hovedreglen for sammenlægning af landbrugsejendomme i det i december 1966 fremsatte forslag til lov om landbrugsejendomme.

Med hensyn til forslaget nærmere enkeltheder skal jeg henvise til de udførlige bemærkninger til forslaget, idet jeg dog særlig vil nævne, at den årlige udgift for staten til lånene for tiden ansås til i alt omkring 18 mill. kr., når aldersgrænsen fastsættes til 35 år og under forudsætning af, at låntagerne skal have været på landbrugsskole.

Jeg tillader mig at anbefale lovforslaget til tingets villige behandling.